

מסורת הש"ס

(א) [לעיל כג.], (ב) [ע"ז סא.], (ג) לקמן נו: דמאי פ"ד מ"ו, (ד) שבת יג. כג. גיטין סא. לקמן נו: [ביצה לז: יבמות קיד. מנחות לז.], (ה) נ"י כ"י, (ו) [ועיין היטב תוס' בכורות יא: ד"ה הרי ועוד שם ל. ד"ה מתני' תוס' סוכה לט: ד"ה צמה].

הגהות הב"ח

(א) תום' ד"ה אצל כו' פי
בקונטרס. נ"ב ע"ל
צפירושו סוף דף כ"ה:

מוסף רע"י

[illegible]

תוספות רי"ד

[illegible]

אעצמה אינה נאמנת ואינה כולה דאיכא עדים ואיכא דחברתי טהורה וא"ל ע"א פי' המורה. דבשבו' האמ' וכו' וכ"מ שנאמן ע"א ד

האשה שנתארמלה

פרק שני כתובות

כד.

נִשְׁבַּרְתִּי וְשִׁחֲוָה אֲנִי לְמָוָה לֵאמֹר וְקָשָׁה לְרַשְׁבָּר אֲמַאי לֹא מִשְׁנִי
מִשּׁוֹם דְּבַעִי לְמִיתִי סִפָּא אֲסִי יֵשׁ עֵדִים שְׁנִצִּית
וְאִמְרָה טְוֹרָה אֲנִי אֵינִי נִלְמָנָה וְיִלְ דְּמִשּׁוֹם הָאֵל לֹא אֶזְכְּרִין
דְּמִסִּפָּא דְּמִתִּנִּי שְׁמַעִין לָהּ דְּקִתִּנִּי סִפָּא עִיר שְׁכִנְשׁוּהָ כְּרֹכּוֹס

כל ההגות שנמלחו בתוכה פסולות
ואינה נאמנת לומר טהורה אני:

שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁנִּשְׁכְּבוּ לָמָּה לֹא דָּאִי? לְאִשְׁמַעֲיִן דְּאַחַת נִלְמַנְתָּ עַל חֲבֵרְתָּהּ הֲאֵךְ בְּהִדְיָא מִנָּן (לִקְמָן כו.) דְּאִפְרִי? עֲבָד וּסְפַחְתָּה נִלְמַנִּים: **וְכֵן** שְׁנֵי אֲנָשִׁים לָמָּה לֹא מְשֻׁם דְּבִעֵי לְמִיתָנָא פְּלוּגְתָּא דְּרַבִּי יְהוּדָה רִבְבִּין. אֲבָל בְּשֵׁי נָשִׁים שֶׁמִּשְׁמַע דְּלֹא פְּלִיג רַבִּי יְהוּדָה מְשֻׁם דְּבִשְׁצִיבָה הִקְיָלוּ וְקִשְׁיָה לְלִקְמָן (דף קז.) אֲשַׁכְחָן אִיפְכָא דְּמִסְחָא לְפִי תוֹמוֹ נִלְמָן בְּתַרְמוּמָה אִפְרִי? עַל פִּי עֲלָמוֹ כְּדָאֻמֵּר גְּזִי יוֹחָן אוֹרֵל חֲלוֹת דִּהְעֵלְהוּ רַבִּי לְכַחוּהָ עַל פִּיּוּ וְגִזִּי שְׁצִיבָה מִנִּי לִקְמָן (דף קח.) הֲכֹל אֲנִימִים לְהַעֲדִיָּה חוּץ מִצְעֵלָה וּמוֹקִי לֵה בְּמִסְחָא לְפִי תוֹמוֹ וּמִיָּהוּ לְמֵאִי דְּמוֹקִימִן פְּלוּגְתִּיּוּבֵי דְּמַעֲלִין מִתַּרְמוּמָה לְיוֹחָסִין נִיחָא דְּטַעְמָא דְּמַחְמִיר רַבִּי יְהוּדָה טְפִי בְּתַרְמוּמָה מִבְּשְׁצִיבָה מְשֻׁם דְּמַעֲלִין מִתַּרְמוּמָה לְיוֹחָסִין אֲבָל רַבִּי דְּמִיקֵּל טְפִי בְּתַרְמוּמָה בְּמִסְחָא לְפִי תוֹמוֹ הֵייוּ מְשֻׁם דְּקִסְקֵב דִּלִּין מַעֲלִין מִתַּרְמוּמָה לְיוֹחָסִין כְּדָאֻמֵּר לִקְמָן אֲבָל לְמֵאִי דְּמוֹקִי פְּלוּגְתִּיּוּבֵי מְשֻׁם גּוּמְלִים קִשְׁיָה וְיִי' לְבְּתַרְמוּמָה דְּרַבְּנָן דּוּקָא הוּא דְּמַתְכָּשֵׁר בְּמִסְחָא לְפִי תוֹמוֹ דְּשִׁמְשַׁמֵּעַ בְּהַבּוּל בְּתַרָּא (בִּיק קיד:) אֲבָל בְּתַרְמוּמָה דְּלוֹרִייתָא לֹא:

ויבא למיחש כדאמרין בהחולין (יבמות
 דף כ"ט) דאם ילך למקום שאין מכירים
 ולקמיה דרבי יהודה ור"ל נאמן אמה
 מכירים בהם וגרלה לר"ת דלהאיחוס
 ששה אצרי שזידון אחיה ד' אשהו
 למימר דאין נאמן להכשירו לעבודה
 ונתינות דלהא לא חיישין כדפי' וכן
 ימות ונתינות הא ודאי הוהירו דהשוה
 אצריה לצד דלפילו היתה אמה חללה
 יחוס האז משום חללות אבא חללות
 בתו לכהן אחיא כרבי מאיר דרבנן
 עד אחד כדי להכשיר בתו לכהונה
 וליו ערער דקאמר התם שבמיתאייבו
 ד"מ משום עומר ולא מילתא היא
 שנחשדו עמי הארץ על החדש ורשב"א
 בשנה שעברה ואשכחן דקרי לשביעית
 קילו בשביעית לא חש לתרץ דפשיטא
 קוקין (גיטין דף טז) ואין נראה לר"ת דסתם
 ד על השביעית החשוד על השביעית
 ממעשר ראשון חשודין הם והא דלן
 חזר אינו חושש לו משום מעשר וכן
 חזר איירי וכן הדין דמיימי צברק
 לא משום מעשר ולא משום שביעית
 אינו מתקוק ועוד הקשה ר"ת דלעיל
 מי כאן מעשר ואמר לו אחד אי איני
 ין כגומלין זה את זה הרי אלו נאמנים
 שאינו נאמן ועוד מדקא שאל להיאך
 זמני ופי' הקונטרס נראה לר"ת עיקר
 טפי כגומלין לפילו הכי נאמנים וכן
 כדפי' ויש לומר דאי לאו דחיישין
 ואמר אבי צברק במה מדליקין (שם דף
 נ"א א"י) ודאי דבריהם עשו חיוב ספק
 דשליה המביא (ביצה לה) דייק ממתני'
 ויום לא עשו חיוב וימיה צברק קמא
 ס שאינם מתקונים ולא סמין ארז
 כן רבא צסוף הנחוקין (גיטין ס"א) ושם
 עזירה דנראה לו לענין זה האמרי:
 צשכלי

בנייהו: ת"ץ זה אומר אני כהן וחבירי כהן
 קן להשיאו אשה עד שיהיה שלשה ב' מעידים
 וסות ומעלה הוא בכהונה. (ולכך) [וכן] פ' גם
 חלל הוא. וק' לי א"כ איזה אשה יקח. דכשיר
 דשויא אנפשיה חתיכה דאיסורא באמרו כהן

אימא לא ואי אשמעינן הני תרתי משום דממונא אבל אשת איש דאיסורא אימא לא נשביתי וטהורה אני למה לי משום דקא בעי למיתני ואם משנשאת באו עדים הרי זה לא תצא הניחא למאן⁶ דמתני לה אסיפא אלא למאן דמתני לה ארישא מאי איכא למימר משום דקא בעי למיתני שתי נשים שנשבו ושתי נשים שנשבו למה לי מההא דתימא ניהוש⁷ לגומלין קמשמע לן וכן שני אנשים למה לי משום דקא בעי למיתני פלוגתא דרבי יהודה ורבנן ת"ר אני כהן⁸ וחברי כהן נאמן להאכילו בתרומה ואינו נאמן להשיאו אשה עד שיהו ג' שנים מעידין על זה ושנים מעידין על זה רבי יהודה בתרומה עד שיהו שלשה שנים מעידין על זה וחברי רבי יהודה חייש לגומלין ורבנן לא חייש דתנן⁹ אהחמרין שנכנסו לעיר ואמחו יין ישן שלי אינו מתוקן ושל חברי מתוקן נאמן אמר רב אדא בר אבהו אמר רב עולם לא תיפוך¹⁰ בדמאי הקילו רוב עממי דרבי יהודה אדרבי יהודה קשיא דרבנן דרבי יהודה אדרבי יהודה לא קשיא כדשנינן ביד רבי חמא בר עוקבא בשכלי אומנותו ביד הכא

אבל אינו נאמן להשיאו אשה. (ה) פי' בקונטרס משום חשש ממזרות ונתינות וקשה דלה מה. (ו) גבי עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל דאמרינן ליה זיל גלי או נקיב בת מי

כִּירִים וְלֹא יִסְתַּחֲפוּ זֶה בְּנֶחֱמִין וּמִמּוֹר וּכְנֶגֶז הַהוּא לֹא־
 יָדָהּ שֶׁמֶשֶׁה שֶׁהוּא וְנִצְנוּ הֵיוּ בְּחֻקֹּת כְּשֵׁרִים אֲעִי"פ שֶׁלֹּא
 אֲמֵהוּת כְּדִמְנָן בַּעֲשֵׂרֶה יוֹחֲסִין (קְדוּשָׁן דף ע"ו. וס"ט)
 בְּמֹה לִכְנָן בָּלָא בְּדִיקָה אֲשֶׁר יֵיטֵב לָךְ לְדוֹק אַחֲרָיו וְהִיא ז'
 מְדִירָה יִשְׂרָאֵל חֲלִילִים שֶׁנִּצְטָר מִשּׁוֹם סִפְקָם מִמִּשְׁוֹר
 כְּבָרִידָה לְדֹלָה הַחֹזֶר שְׂכָרוֹת לִינֶשֶׁת לִפְסוּלִים וְאִי מִמִּשְׁוֹר
 אֲלֵם תִּאֲמַר אִי מִשּׁוֹם חֲלָלוֹת בּוֹדֵקִין לֹא יִבְדֹּק אֲלֵא יִי
 מְקוֹה טִהְרָה לְחִלּוֹת וְיֵשׁ לוֹמַר מֵאֲחֵר שֶׁהֲרִיבֵנו לְבָדוֹק
 וּמִמּוֹרֹת וּנְתִיבוֹת וְכוּלָּהּ הֵךְ שֶׁמִּעֲמִיד דְּמִלְרִי בְּדִיקָה לֹהֲרֵי
 אֲמִירֵי כָל מִשְׁפָּחוֹת בְּחֻקֹּת כְּשָׁרוֹת הֵן עֲוֹנוֹת וְהִיא אֲלֵא אִי
 יָדָהּ לְדָלוּ בְּחֻקֹּת כְּהוֹנֵה עוֹמֵד אִי נִמִּי אֲפִילוֹ כְּרִבָּנָן וְנִצְטָר
שְׁרֵי חֲדָשׁ וְשָׁר הַבִּירִי יִשְׁן. בְּפֶרֶק אֲעִי"פ פ"י בְּקוֹמָה
 יִרְמִיא חֲדָשׁ יֵשׁן מֵאִי אִיכָּא לְמִימָר וְעוֹד דְּלֵא מִלְרֵי בְּשׁוֹם
 שֶׁנִּצְטָר וְאֲסוּר לִהְשָׁאוֹת אֲחֵר הַבִּירֵי וְשֶׁל חֲזִירֵי יֵשׁן
 הֵךְ שֶׁנִּצְטָר שֶׁנִּסְתַּחֲפוּ לֵבָיִן לֵבָיִן אֶת הַבּוֹר וְכִי מִשְׁנֵי
 בְּדִמְנוּתָא לְמִימָר דְּמִשּׁוֹם כּוֹתִי נִקַּט שְׂבִיעִית אִי נִמִּי ז'
 שֶׁנִּצְטָר לְמִימָר וְקִדְרָה לְבָשִׁי לֵאמֹר אִינִי חֲדָשׁ וְתִבְלִין
 שֶׁנִּצְטָר שְׂבִיעִית הוּא לֹהֲרֵי אִי חֲזִירֵי שֶׁל חֲדָשׁ וְתִבְלִין
 אִינִי חֲדָשִׁין וְעִינֵי וּמִעֲשֵׂר דְקִטְנֵי הֵינִי מִעֲשֵׂר שְׁנֵי
 חֻקִּין (נִשְׁטֵין 60:) הַמּוֹלִיד חֻטִּין לְטוֹתוֹן כּוֹתִי אִזּוֹ לְטוֹתוֹן
 שְׂבִיעִית אִיכָּא לְמִימָר דְּמִשּׁוֹם כּוֹתִי נִקַּט שְׂבִיעִית אִי נִמִּי ז'
 שֶׁנִּצְטָר לְמִימָר וְקִדְרָה לְבָשִׁי לֵאמֹר אִינִי חֲדָשׁ וְתִבְלִין
 שֶׁנִּצְטָר שְׂבִיעִית הוּא לֹהֲרֵי אִי חֲזִירֵי שֶׁל חֲדָשׁ וְתִבְלִין
 אִינִי חֲדָשִׁין וְעִינֵי וּמִעֲשֵׂר דְקִטְנֵי הֵינִי מִעֲשֵׂר שְׁנֵי
 חֻקִּין (נִשְׁטֵין 60:) הַמּוֹלִיד חֻטִּין לְטוֹתוֹן כּוֹתִי אִזּוֹ לְטוֹתוֹן
 שְׂבִיעִית אִיכָּא לְמִימָר דְּמִשּׁוֹם כּוֹתִי נִקַּט שְׂבִיעִית אִי נִמִּי ז'
 שֶׁנִּצְטָר לְמִימָר וְקִדְרָה לְבָשִׁי לֵאמֹר אִינִי חֲדָשׁ וְתִבְלִין
 שֶׁנִּצְטָר שְׂבִיעִית הוּא לֹהֲרֵי אִי חֲזִירֵי שֶׁל חֲדָשׁ וְתִבְלִין
 אִינִי חֲדָשִׁין וְעִינֵי וּמִעֲשֵׂר דְקִטְנֵי הֵינִי מִעֲשֵׂר שְׁנֵי
 חֻקִּין (נִשְׁטֵין 60:) הַמּוֹלִיד חֻטִּין לְטוֹתוֹן כּוֹתִי אִזּוֹ לְטוֹתוֹן
 שְׂבִיעִית אִיכָּא לְמִימָר דְּמִשּׁוֹם כּוֹתִי נִקַּט שְׂבִיעִית אִי נִמִּי ז'
 שֶׁנִּצְטָר לְמִימָר וְקִדְרָה לְבָשִׁי לֵאמֹר אִינִי חֲדָשׁ וְתִבְלִין
 שֶׁנִּצְטָר שְׂבִיעִית הוּא לֹהֲרֵי אִי חֲזִירֵי שֶׁל חֲדָשׁ וְתִבְלִין
 אִינִי חֲדָשִׁין וְעִינֵי וּמִעֲשֵׂר דְקִטְנֵי הֵינִי מִעֲשֵׂר שְׁנֵי
 חֻקִּין (נִשְׁטֵין 60:) הַמּוֹלִיד חֻטִּין לְטוֹתוֹן כּוֹתִי אִזּוֹ לְטוֹתוֹן
 שְׂבִיעִית אִיכָּא לְמִימָר דְּמִשּׁוֹם כּוֹתִי נִקַּט שְׂבִיעִית אִי נִמִּי ז'
 שֶׁנִּצְטָר לְמִימָר וְקִדְרָה לְבָשִׁי לֵאמֹר אִינִי חֲדָשׁ וְתִבְלִין
 שֶׁנִּצְטָר שְׂבִיעִית הוּא לֹהֲרֵי אִי חֲזִירֵי שֶׁל חֲדָשׁ וְתִבְלִין
 אִינִי חֲדָשִׁין וְעִינֵי וּמִעֲשֵׂר דְקִטְנֵי הֵינִי מִעֲשֵׂר שְׁנֵי
 חֻקִּין (נִשְׁטֵין 60:) הַמּוֹלִיד חֻטִּין לְטוֹתוֹן כּוֹתִי אִזּוֹ לְטוֹתוֹן
 שְׂבִיעִית אִיכָּא לְמִימָר דְּמִשּׁוֹם כּוֹתִי נִקַּט שְׂבִיעִית אִי נִמִּי ז'
 שֶׁנִּצְטָר לְמִימָר וְקִדְרָה לְבָשִׁי לֵאמֹר אִינִי חֲדָשׁ וְתִבְלִין
 שֶׁנִּצְטָר שְׂבִיעִית הוּא לֹהֲרֵי אִי חֲזִירֵי שֶׁל חֲדָשׁ וְתִבְלִין
 אִינִי חֲדָשִׁין וְעִינֵי וּמִעֲשֵׂר דְקִטְנֵי הֵינִי מִעֲשֵׂר שְׁנֵי
 חֻקִּין (נִשְׁטֵין 60:) הַמּוֹלִיד חֻטִּין לְטוֹתוֹן כּוֹתִי אִזּוֹ לְטוֹתוֹן
 שְׂבִיעִית אִיכָּא לְמִימָר דְּמִשּׁוֹם כּוֹתִי נִקַּט שְׂבִיעִית אִי נִמִּי ז'
 שֶׁנִּצְטָר לְמִימָר וְקִדְרָה לְבָשִׁי לֵאמֹר אִינִי חֲדָשׁ וְתִבְלִין
 שֶׁנִּצְטָר שְׂבִיעִית הוּא לֹהֲרֵי אִי חֲזִירֵי שֶׁל חֲדָשׁ וְתִבְלִין
 אִינִי חֲדָשִׁין וְעִינֵי וּמִעֲשֵׂר דְקִטְנֵי

רשב"ג אומר וכו'. לקמן מפרש כהן נאמן להאכילו בתרומה ואינו מזהר אינו נאמן להשיאו אשה אשה הראויה לכהונה. דחיישין לישא פסולה לכהונה אסור לו

מָשׁוֹם דְּבָעִי לְמִסְתִּי שְׂחִי נָשִׁים שְׂנֵאֵם
זו את זו וזאמנות: נאמן להאכילו כִּסְ
מִיּוֹחֶסֶת. מַעֲלָה הִיא בִּיּוֹחֶסֶת: לְמִימָמָה
הַיְּהוּדָה מָשׁוֹם גּוֹמְלִין: הַחֲמִירִים.
הַיּוֹל לְכַרְכְּרִין: שְׁלִי חֲדָשׁ וְשֶׁל הַחֲבִירִי
שְׁלִי אִינוֹ מִסּוּקָן וְשֶׁל הַחֲבִירִי
מִסּוּקָן. מַשְׁבַּח אֶת שֶׁל חֲבִירִי וּמוֹזָלוֹ
אֶת שֶׁל שְׁלִי אִינוֹ מַעֲשֹׂר שֶׁל חֲבִירִי
מַעֲשֹׂר שְׁלִי חֲדָשׁ וְאִינוֹ יֵבֶשׁ עֲדִידִי
כֹּל זָכָרוֹ אֶ [וְשֶׁל חֲבִירִי יֵשׁ וְיֵבֶשׁ כֹּל
זָכָרוֹ] דָּקֶסֶת יֵשׁ טוֹב מִן הַחֲדָשׁ צַעֲתָה
הַגִּרְזִין כְּדֹמָמִיר* בַּחֲזִירוֹ נֶאֱךְ [מִשֶּׁ
הִיו חֲדָשׁוֹת מִמֶּרְבֶּע יִשְׁנוֹת מַעֲשֶׂה]
אִינוֹ נֶאֱמָן. הוֹאִיל וְעַם הָאֶרֶץ הוֹאִיל
וְאִינוֹ נֶאֱמָן עַל הַמַּעֲשֶׂה אֲעִיף שְׁמַעֲדִי
עַל שֶׁל שְׁאִינוֹ מִסּוּקָן וְעוֹד שְׁמוֹסִיקִיף
עַם זֶה דְּבָרִים אַחֲרִים לִשְׁבַח אֶת שֶׁל
חֲבִירִי אִינוֹ נֶאֱמָן לְהַחֲזִיק אֶת שֶׁל חֲבִירִי
בַּחֲזָקָה מִסּוּקָן שְׁאִין אֵלָּה מַעֲרִימָא
אֲחֹרֵי אֵתָּה כֵּאֵן וְאִינוֹ בְּמִקּוֹם אַחֲרִי
בְּשַׁכְלִי

אומר אף אינו נאמן להא
על זה ושנים מעידין על זה
חיישי לגומלין והא איפכא ע
אחד מהן שלי חדש ושל
אינו נאמן רבי יהודה אומ
מוחלפת השיטה אביי אמר
הארץ מעשרין הן אמר ר
אדרבנן לא קשיא אלא ד
דרבנן אדרבנן לא קשיא כד

אבל אינו נאמן להשיאו אשה
(מח. טס) גבי עובד כוכבים ו
ליתו ישיאיהו בת ישראל א"ע שאל
לפול עומן וזי אחת נאמן לפסויו
לאש דקאמר היינו לשליח דקוה
וואין נאמן אס יש אשה דקוה להא
לאותה דיקה היא משום חלות ד
משמע הם דקאמר דהיא אינה צו
הכחוב אשה לאיש לכל עומן צבת
בשרה היא ע"י אביה דלכ"ע גבי
הוארכו לדקול כל פסול צבה גס
פלוגי עליה אס ולא מרזי דאס
ומיחו להשכי צנו וא עמנו לעבודה
דרבנן דר"א שלא יא עליו ערער כ
דאס כן מאי מתוך דמאי הקילו הת
פירש דקאי לשביעית וקאמר עלי חד
חדש דמן במסכת שביעית (פ"ו מ"ו)
ליה להש"ס דרבי יהודה מיקל בשביע
עמי הארץ לא נחשדו שביעית דת
ואינו חשוד על המעשר אלאה דקתא
במסכת דמאי (פ"ב מ"ד) ומייתי
משום שביעית דמשמע דחשודים על
קמא דחולין (דף א. טס) הנותן לשכנ
ועוד קשה לר"ת דאי באקור חדש
דהיא משנה דחמירין תנן במס' דמ
נאמן איש פלוני נאמן הך ולקח הימ
ואי יכן היינו דלי ציה איסור חדש
ומי מוכר יין כולל ציה שקנה ממנו
ולאשביעין קאמר ולרבנא דרבי יהודה
תאמר א"כ מאי קשה ליה דרבנן
לגומלים צעלמא משום הכי לא הו חיי
(ג) ספק דבריהם לא צני ברה רבא
דבריהם לא עשו חיזוק רבא אמר דמ
דשבת (דף ג. טס) אהיהי דלא יא
עמי הארץ וכו' וכו' דקאמר רבא
גבי משאלת אשה נפח כו' ולא צני

ה. מהימנא שע"א נאמן בשבוי' רישא וסיפא דאי
א' דקמפי' פי' [דאיכא עדים] שמעידים שנשבו
ת' תהורה וחברתיך תמאה. איהי שריתה נפשה ח'
חכמים ע"א להקל ואפי' עבד או שפחה. וכדו'
הוא כשנים ואין דברי א' שכנגדו לטמא עומד

עין משפט
נר מצוה

א מיי פייב מהל'
מעשר הלכה י:

[illegible]

(א) גירסת רבינו חז"ל אני כהן וחזירי כהן וכ"ה בתוספתא דמכילתין פ' ב' ע"ש.